

BIODIVERZITA

Výukový program do terénu pro vyšší třídy prvního stupně ZŠ

Vytvořili průvodci z kolektivu Domškoláci Na Polské v roce 2025
v rámci projektu „Děti tvoří zelenou učebnu “Na Polské.”“

Tento projekt finančně podpořil magistrát hlavního města Prahy

úvod - proč toto téma

“Proč chránit druhy, které by bez naší pomoci nepřežily a nenechat tomu volný průběh?”

Pojďme si ukázat, co je to biodiverzita aneb rozmanitost života, jak jí pomoci a proč je důležitá i na tak malém kousku světa, jako je jedna ulice či zahrádka.

Děti si prohlédnou několik typů krajiny ve svém okolí a zapátrají, který typ je nejbohatší na rostliny a živočichy. Dozvědí se, jak různé typy krajiny a života na ní zvládají reagovat na změny klimatu. Budou hledat odpovědi na otázky „Jaký má člověk vliv na biodiverzitu? Jaký má diverzita vliv na člověka a na jeho okolí? Proč by pro nás měla být důležitá a jak ji chránit a podporovat?”

jaký je cíl

Zážitkem, zkušeností vzbudit v žácích představu o potřebě rozmanitosti živočišných a rostlinných druhů

cílová skupina

3.-6.třída ZŠ

jaká je struktura programu

První je seznámení s průvodci programu a s prostorem, jeho pravidly a hranicemi.

Následuje aktivizace žáků – brainstorming – a jejich propojení s tématem – rozhlédnutí se po okolí.

Postup dalších činností vedou k zamýšlení nad počtem a provázaností druhů živočichů a rostlin.

Na závěr žáci porovnávají své počáteční znalosti s nově nabytými zkušenostmi a vědomostmi.

časová náročnost

Program je koncipovaný na 180 minut, včetně přestávek

vhodné prostředí

Venkovní prostor nabízející možnost rozhlédnout se, s rovnou pevnou plochou na běhání.

Zahrada, komunitní zahrada – umožní přímé propojení s tématem

hlavní myšlenka

Čím rozmanitější je druhová skladba, tím pevnější je síť života kolem nás.

jednotlivé činnosti

[Biodiverzita - brainstorming](#)

[Rozhlédnutí](#)

[Bádání – mikrosvět v kostce](#)

[Síť](#)

[Hra Živá louka](#)

[Kde a jak člověk ovlivnil biodiverzitu?](#)

[Biodiverzita - brainstorming 2](#)

časová osa

časová osa:	můj čas:	činnost	pomůcky
0	09:00	uvítání, představení lektorů	
		pravidla v místě dění	zvon
		popis a nalepení jmenovek	polepky, barevné fixy, podložky na psaní
0:15	09:15	Biodiverzita - brainstorming	velký papír, barevné fixy
0:30	09:30	Rozhlédnutí	sady malých papírků (např. barevné post-it bločky nebo nastříhaný papír), podložky na psaní, psací potřeby
0:40	09:40	Bádání – mikrosvět v kostce	lupy, lopatky, hrabičky, určovací klíče (atlasy), sady malých papírků, psací potřeby, pracovní listy, podložky na psaní
1:10	10:10	přestávka	
1:30	10:30	Sít	klubíčko provázku, sady malých papírků z předchozích aktivit
1:50	10:50	Hra Živá louka	lana na vytyčení hřiště, stopky, papír a tužku na zaznamenávání výsledků, podložka na psaní, kartičky pro hru Živá příroda - pro každý tým sadu zvířat - 3x každý obrázek
1:55	10:55	přestávka	
2:30	11:30	Kde a jak člověk ovlivnil biodiverzitu?	pracovní list, psací potřeby, podložky na psaní
2:40	11:40	Biodiverzita - brainstorming 2	velký papír, barevné fixy
2:55	11:55	Reflexe programu	

pomůcky:

barevné fixy

klubíčko provázku

[lana na vutýčení hřiště](#)

lopatky, hrabičky

lupy

podložky na psaní

polepky

[pracovní listy](#)

[psací potřeby](#)

sady malých papírků (např. barevné post-it bločky nebo nastříhaný papír)

stopky

určovací klíče (atlasy)

[velký papír](#)

[zvon](#)

k tisku

[kartičky pro hru Živá louka](#)

[pracovní listy](#)

Biodiverzita - brainstorming

Záměr:

Evokace neboli vzbuzení zvědavosti a zájmu o budoucí aktivity, propojení s předchozími znalostmi a vytvoření prostoru na nové informace.

Vhodný prostor:

rovná pevná plocha (stůl, chodník,...) s přístupem ze všech stran

Časová náročnost:

15 minut

Činnost:

1. Uvedení pojmu: doprostřed papíru napíšeme velkým tiskacím písmem slovo BIODIVERZITA.
2. Brainstorming: položíme otázku „Co víte o pojmu biodiverzita? Slyšeli jste ho už? Co si představíte? Co vás napadá při pohledu na toto slovo?“
3. Zapisování: vyzveme děti, aby cokoliv je napadne, připsali na papír. Nehodnotíme, cokoliv je možné. Můžou se objevit nápady jako „bio – to je jako biologie nebo jako biopotraviny“, popřípadě „zní to jako univerzita, kde se učí biologie“. Mohou padat i jen slova jako „les“, „příroda“, ale i věci úplně mimo, vše je ale v pořádku.
4. Fixace: přečteme vše, co je na papíře napsané. Můžeme dát dohromady podobné nápady – ukázat, jaká asociace se opakovala nejvíc nebo jakou informaci o biodiverzitě děti často opakovaly a popřemýšlet i s nimi, proč tomu tak je.

Slovo biodiverzita je pro mladší žáky možné rozdělit na bio-diverzita, např. takto s pomlčkou nebo barevně odlišit. Pomůže jim to vnímat každé ze slov zvlášť a možná se jim snáze vybaví nějaká asociace.

Aktivita učí děti, že je v pořádku něco nevědět přesně či nevědět vůbec a mít jen nápad nebo představu.

Pokud je to možné, může papír zůstat po celou dobu programu na místě, aby děti měly slovo Biodiverzita i nápady k ní na očích. Na konci programu se k vzniklému plakátu vrátíme.

Cíl :

Zmapování vědomostí žáků a jejich znalosti termínu „biodiverzita“, popřípadě představ, co by to mohlo být. Odbourání strachu jak z budoucích aktivit, informací, tak z prostředí. Ukotvení tématu celého programu.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení – propojení toho, co už žák slyšel, s něčím novým, cizí slovo a odvození si jeho významu z toho, co o něm ví; kompetence k řešení problémů; komunikační kompetence – prezentace svého názoru, naslouchání ostatním, brainstorming a společná diskuze; kompetence občanské – ekologické souvislosti, environmentální problémy

Pomůcky:

velký papír, barevné fixy

Rozhlédnutí

Záměr:

Další evokace, tentokrát přímo v terénu. Uvědomění si, v jakém prostředí žijeme, co nás obklopuje.

Vhodný prostor:

jakýkoli různorodý, nejlépe na rostliny a živočichy bohatý nebo několik blízkých prostorů např. ulice, louka, les

Časová náročnost:

10 minut

Činnost:

Každé dítě dostane 3 - 5 papírků a tužku/fixu.

Vyzveme děti, ať se rozhlédnou kolem sebe a nejdřív samy pro sebe si uvědomí, co vidí.

Můžeme se ptát: „Co vidíte? Vidíte nějaké rostliny? Někaké živočichy? Co vidíte, když se podíváte přímo pod nohy?“

Poprosíme, aby na papírky napsaly, co viděly. Na každý papírek jen jednu věc.

Svoláme děti do kruhu a klademe otázky: „Jak vnímáte tuto aktivitu, byla lehká nebo těžká? Bylo těžké vypátrat pět přírodních věcí nebo toho vidíte ještě mnohem víc? Myslíte si, že máte své zápisy podobné jako spolužáci nebo to bude hodně rozmanité?“

Papírky posbíráme a schováme na budoucí aktivitu „Sít.“

Cíl:

Zastavení se a zmapování počátečního vnímání svého okolí pohledem běžného „kolemjdoucího“. Příprava materiálu na další aktivity.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení – žák provádí pozorování, zaznamenává své výsledky; kompetence komunikační – prezentace svého pozorování, diskuze

Pomůcky:

sady malých papírků (např. barevné post-it bločky nebo nastříhaný papír), podložky na psaní, psací potřeby

Bádání – mikrosvět v kostce

Záměr:

Prozkoumat do hloubky přiřazenou oblast – cca metr čtvereční a uvědomit si, že biodiverzita není jen o velkých zvířatech, ale o stovkách drobných vazeb, organismů a neživých složek.

Vhodný prostor:

několik blízkých, na rostliny a živočichy různě bohatých, prostorů např. ulice, louka, les nebo jakékoli různorodé místo

Časová náročnost:

30 minut

Činnost:

Lektor v prostoru, kde se bude aktivita odehrávat, vytipuje různorodá území, naměří na nich čtverce o rozměrech cca 1x1 metr a viditelně je označí. Jedna z možností je použít lana nebo provázky a upevnit je v rozích zatlučenými dřevěnými kolíky.

Čtverců by mělo být tolik, aby, pokud děti rozdělíme na skupiny o cca 4-6 členech, vyšly na každou skupinu dva čtverce – nejlépe velmi odlišné. Např. Jeden na louce a druhý na chodníku, jeden na lesní cestě a druhý kolem tlejícího stromu, ap.. Je vhodné čtverce jednotlivým skupinám odlišit, například označit si čtverce barevně pro modrý tým, červený atd... abychom si zjednodušili vysvětlování dětem.

Čtverce se mohou nacházet na obyčejné trávě na hřišti, v křoví, na chodníku, na zeleninovém záhoně, v příkopu u cesty, okolo ovocného stromu, okolo kaluže nebo na břehu rybníka, pod živým plotem atd...

Úvod: Vysvětlíme dětem, co bude následovat, tj. každá skupinka má prozkoumat dva označené čtverce. Úkolem je čtverec prohledat, zmapovat, co zde žije, a zaznamenat odpovědi do pracovního listu. Pojmenovat alespoň 3 druhy rostlin nebo živočichů. Zároveň se děti pokusí odpovědět na další otázky z pracovního listu: „Mohou zde živočichové najít potravu? Jakou? Jak se zde vsakuje voda?“

Dětem rozdáme pracovní listy a další pomůcky – lopatky k případnému kopání (například v záhoně mohou najít v půdě žížaly a jiné půdní živočichy), lupy a k dispozici budou mít i určovací klíče nebo atlasy živočichů a rostlin.

Bádání: Děti mají cca 10 minut na každý čtverec. V průběhu jejich bádání skupinky obejdeme, zjistíme, jak si dokáží poradit, případně nabídneme pomoc. Zdůrazňujeme časové rozpětí bádání, aby se děti nezdržely dlouho na jednom místě nebo aby se naopak místu dostatečně věnovaly.

Závěr: Děti necháme odložit pracovní listy a svoláme je do kruhu. Položíme otázky jako: “Jak se vám pracovalo? Byla to těžká aktivita? Nebo vás bavila?” (Možno například odpovědět pomocí škály - ruka tak vysoko, jak byla aktivita těžká nebo zábavná.) “Co vás nejvíc překvapilo? Když jste spočítali druhy, bylo jich více nebo méně, než jste čekali? Jaký z vašich čtverců byl živější a rozmanitější?”

Poté rozdáme dětem opět papírky (cca 3 každému) a požádáme je, aby na ně napsaly něco, co při prvním rozhlédnutí neviděly nebo je nenapadlo a objevily to až teď při bližším bádání. Papírky vybereme a schováme na budoucí aktivitu „Sít“.

Cíl:

Žáci detailně prozkoumají dvě různá území o velikosti cca jednoho čtverečního metru. Spočítají, kolik druhů rostlin a živočichů se na daném území nachází a určí alespoň 3 druhy organismů. Uvědomí si vztahy mezi živými a neživými složkami, rozdílnost dvou území a příčiny jejich odlišnosti. Žáci spolupracují v týmu při sběru dat a využívají pomůcky.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení - získávání informací, porovnávání, zapisování; pracovní - manuální činnost a používání pomůcek - lupa, lopatka...; kompetence k řešení problémů - přemýšlení v souvislostech (proč je někde více druhů, proč se lépe vsakuje voda...), komunikační a sociální - spolupráce v týmu

Pomůcky:

lupy, lopatky, hrabičky, určovací klíče (atlasy), sady malých papírků, psací potřeby, pracovní listy, podložky na psaní

Přílohy:

pracovní listy

Sít

Záměr:

Názorné a prožitkové znázornění provázanosti světa kolem nás; inspirace k aktivnímu hledání souvislostí v přírodě.

Vhodný prostor:

menší volná plocha, klidné místo k sezení v kruhu

Časová náročnost:

20 minut

Příprava aktivity:

Pokud je dětí více než 15, je lepší rozdělit je na dvě skupiny, aby aktivita nebyla příliš dlouhá a všichni se dostali ke slovu. Projdeme si lístečky, které jsme od žáků vybrali po aktivitě Rozhlédni se a Bádání. Připravíme si jednu nebo dvě hromádky cedulek podle počtu skupin tak, aby se nápisy na cedulkách neopakovaly a pokud bude zapotřebí, doplníme několika vlastními (ideální je připsat neživé přírodní nebo biotopy - např. louže, suchý kmen, kamenná zídka, kompost atd...)

Činnost:

Posadíme se s dětmi do kruhu a rozložíme uprostřed lístečky. Každé z dětí si nějaký vybere a položí ho před sebe. Vysvětlíme, jak bude aktivita probíhat, tj. člověk přečte název na svém lístečku a hledá mezi ostatními něco, co s ním souvisí. Tam poté pošle klubičko, ale zároveň stále drží konec odmotaného provázku.

Je-li potřeba, např. Je-li těžko dohlédnout na cedulky ostatních nebo jsou-li špatně čitelné, lze postup obrátit. Žák zvedne svou cedulku před sebe a řekne, co je na ní napsáno. Přihlásí se ti, kteří vidí souvislost mezi ukázanou cedulkou a svou vlastní. Žák s cedulkou si z přihlášených vybere, komu pošle dál klubičko provázku.

Pro názornost poté lektor začne a ukáže příklad (například "Já mám *kompost*. *Kompost* souvisí s mnoha věcmi a živými organismy a já teď podám klubičko *žížale*, protože žížaly v kompostu nacházejí potravu a pomáhají ho zpracovávat." *Žížala* poté může podat provázek například *ježkovi*, protože ten se jimi živí, *ježek* podá provázek *hromadě listí* jakožto úkrytu na zimu atd...)

Po dobu aktivity hlídáme, aby se klubičko odmotávalo a každý, komu prošlo klubičko rukama, se provázku stále držel. Pomalu tak vzniká mezi žáky síť propojující rostliny, živočichy a další přírodní prvky.

Na závěr, když je do sítě zapojené každé z dětí, zeptáme se dětí, co jsme to právě vytvořili. Pokud nepřijdou samy s touto myšlenkou, vyzveme děti, ať se podívají, jak je v přírodě všechno propojené a jak všechno souvisí se vším. Poté vybereme jeden z prvků, ideálně nějaký důležitý, např. voda, strom... a položíme otázku jako např. "Co se stane, kdyby v létě vyschla voda? Co by se stalo, kdyby z okolí zmizely stromy?" Necháme děti chvíli nahlas uvažovat a poté poprosíme konkrétní dítě, aby se síť pustilo. Ta se začne rozpadat, podobně jako vazby v přírodě, když vypadne některý z prvků. Pokud až doteď nebylo vysvětleno slovo biodiverzita, můžeme pojem vysvětlit nyní s tím, že čím více prvků, tím je síť provázanější a odolnější a prvky se mohou v případě potřeby vzájemně zastoupit. (Např. několik druhů travin s odlišnými vlastnostmi na jednom stanovišti lépe odolají podupání.)

Cíl:

Žáci najdou souvislosti mezi jednotlivými prvky vyskytujícími se v přírodě. Uvědomí si konkrétní vazbu (potrava, úkryt, reprodukce...) Svoji úvahu vysvětlí a odprezentují ostatním.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení - vnímání a rozebírání vazeb v ekosystému jako celku, propojení prvků; komunikační - diskuze o propojení, vazbách atd... prezentace svého názoru ostatním, naslouchání druhým; sociální - spolupráce, společné dílo - držení sítě; občanské - pochopení fungování ekosystému a potřeby ochrany biodiverzity i jednotlivých prvků v přírodě

Pomůcky:

klubičko provázku, sady malých papírků z předchozích aktivit

Hra Živá louka

Záměr:

Ukázat důležitost biodiverzity a udržitelného hospodaření. Žáci skrze vlastní zkušenost (a chybu) zjistí, že soutěživost a tímpádem rychlé drancování zdrojů vede ke konci hry, zatímco respekt k vazbám v přírodě přináší dlouhodobý užitek.

Vhodný prostor:

rovná pevná plocha na běhání (15 x 5 m) – louka, hřiště

Časová náročnost:

35 minut (včetně opakování a reflexe)

Činnost:

Rozdělíme děti tak, aby v každém týmu bylo cca 4-6 hráčů. Podle toho, kolik týmů vznikne, si rozdělíme plochu na jednotlivá hrací pole – každý tým bude mít svoji část. Připravíme si pro každý tým sadu kartiček se zvířaty a rostlinami. Pokud máme týmů více, je vhodné mít méně druhů, aby hra proběhla rychleji. Pro každý tým připravíme bodovací tabulku, do které mohou v průběhu hry nahlížet. 3 x stejný druh (tj. např. 3 x drozd, 3 x myš atd...) je vždy 10 bodů. Poté z vybraných druhů sestavíme několik kombinací, ideálně potravní řetězce (např. malina - hlemýžď - drozd, malina - myš - liška, moucha - ryba - volavka atd...) Zvířata zvolíme tak, aby se tyto řetězce dobře sestavovaly, ale nemusíme použít všechny druhy z přílohy. Kombinace (cca 5 různých) sepíšeme na bodovací tabulku. Za každou kombinaci jsou 3 body.

Úvod: Vysvětlíme dětem pravidla. “Jste lovci a sběrači a toto je vaše louka, na které hledáte potravu.” Hra se hraje na kola, jejich počet dopředu není znám. Lektor se stopkami odstartuje kolo a děti, stojící na kraji hřiště, vběhnou do svého herního pole, které mají předem každý tým určené. Jejich úkolem je najít a sesbírat sadu kartiček se zvířaty – buďto tři stejná nebo kombinaci. Pokud seberou tři stejná, jejich tým dostane toto kolo 10 bodů a kartičky už se do hry nevrací. Pokud seberou tři různá – kombinaci, dostanou 3 body a kartičky mohou vrátit do své části hřiště. Pokud udělají nějakou chybu – např. seberou tři kartičky, které nejsou ani stejné ani předepsaná kombinace, kartičky se vrátí, ale děti nedostanou žádné body. Na jedno kolo je 10 - 20 vteřin, podle velikosti hřiště týmů. (Ze zkušenosti je dobré dát dětem první kolo nebo dvě více času a pak kola zkrátit.) Lektoři poté zapíšou body týmům a jede se další kolo.

Průběh: Děti se pustí do hry a zpravidla alespoň jeden z týmů jede na rychlé získávání bodů. V takovém případě jim po několika kolech dojdou zdroje. Hra nicméně pokračuje dál, i když některé týmy stojí na okraji hřiště a nemají co dělat. Pokud někdo sebere kombinaci a karty se do hřiště vrátí, děti zpravidla zjistí, že to byl tah, který jim ve výsledku přidá body navíc. Sledujeme, jak děti během hry mění strategii a jestli jim dochází některé principy hry.

Závěr: Pokud uběhlo dostatečné množství kol, aby byl alespoň jeden tým již bez práce, můžeme hru pozastavit. Sečteme body a vyhodnotíme, kdo si jak vedl a proč. Zeptáme se dětí, jak pochopily a pravidla a proč si myslely, že je lepší získat rychle co nejvíce bodů. Vyzveme je, aby se podívaly na svou louku a zamyslely se, jak by se jako lovci a sběrači živily dál. Můžeme klást otázky jako: “Co vám toto chování k přírodě připomíná? Jakou ze strategií myslíte, že volí lidé ve vztahu k přírodě? Kolik myslíte, že mají lidé tady na planetě Zemi ještě kol?” V případě potřeby (např. všechny děti si okamžitě vysbíraly své louky) můžeme celou hru opakovat a sledovat strategie.

Cíl:

Žáci spolupracují v týmu během hry. Zažívají a analyzují herní situaci, volí strategii a rychle se rozhodují. Žáci pochopí princip udržitelnosti na příkladu obnovitelných a neobnovitelných kartiček.

Klíčové kompetence:

kompetence k řešení problémů - různé strategie; kompetence k učení - žák chápe fungování ekosystému skrze modelovou situaci; kompetence sociální a personální - tým musí spolupracovat a rychle se rozhodovat na základě vývoje hry

Pomůcky

lana na vytyčení hřiště, stopky, papír a tužku na zaznamenávání výsledků, podložka na psaní, kartičky pro hru Živá příroda - pro každý tým sadu zvířat - 3x každý obrázek

Přílohy:

[karty pro hru Živá příroda](#)

Kde a jak člověk ovlivnil biodiverzitu?

Tuto aktivitu můžeme přidat na závěr, pokud je dostatek času. V případě, že potřebujeme program uzavřít, si děti tuto aktivitu mohou dodělat později ve škole i jako připomenutí toho, co se během programu naučily.

Záměr:

Ověření pochopení vlivu lidské činnosti na biodiverzitu a podobu životního prostředí pomocí kresby nebo zápisu do pracovního listu

Vhodný prostor:

rovná pevná plocha (stůl, chodník,...), dostatečně velká pro práci v klidu pro všechny účastníky

Časová náročnost:

10 minut

Činnost:

Rozdáme pracovní listy, psací pomůcky a instrukce k bádání. "Hledejte v okolí místa, kde člověk nějak ovlivnil přírodu a její rozmanitost. Zkuste najít více příkladů a popsat, jakým způsobem se tam ovlivnění biodiverzity dělo." (tj. např. byl vytvořen zeleninový záhon - rostliny, které zde rostou, tu nejsou přirozeně, ale zasazeny člověkem; silnice - na asfaltové ploše nemá nic šanci vyrůst atd...) Na závěr si můžeme některé z příkladů, které děti napsaly nebo nakreslily, nahlas přečíst nebo převyprávět.

Cíl:

Žáci rozpoznají a lokalizují v terénu prvky ovlivněné lidskou činností, ať už pozitivně nebo negativně. Zaznamenají svá zjištění do pracovního listu nebo na papír, pomocí kresby nebo popisu.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení - žák vyhledává a třídí informace na základě vlastního pozorování, kompetence k řešení problémů - žák vnímá souvislosti mezi lidskou činností a podobou životního prostředí; kompetence komunikační - formulace svého poznatku písemnou formou nebo ústně

Pomůcky:

pracovní listy, psací potřeby, podložky na psaní

Biodiverzita - brainstorming 2

Záměr:

Poznat, jak budujeme znalosti. Je v pořádku něco nevědět přesně či nevědět vůbec. Stačí mít jen představu či nápad, na které/m budujeme novou znalost. Tu vytvoříme pomocí zkušeností a vlastních nebo cizích poznatků napojených na „háček“, který jsme si vymysleli sami.

Vhodný prostor:

rovná pevná plocha (stůl, chodník,..) s přístupem ze všech stran

Časová náročnost:

15 minut

Činnost:

1. Doprostřed skupiny umístíme papír/plakát z počátku programu (činnost „Biodiverzita - brainstorming“)
 2. Znovu: položíme otázku „Co víte o pojmu biodiverzita? Co si představíte, co vás napadá?“
 3. Zapisování: vyzveme děti, aby opět připsali na papír cokoliv je napadne. Je vhodné odlišit zápisky ze začátku programu a konce - např. podtrhneme ty nové, dáme dětem jinak barevné fixy atd...
- Pozor, náročné: opět nehodnotíme - cokoliv je možné. I po programu mohou mít děti svou představu o pojmu, lektoři se musí vyvarovat soudů, byť by napsané neodpovídalo předchozím činnostem nebo bylo nepřesné.
4. Fixace: přečteme vše, co je na papíře napsané. Seskupíme dohromady podobné nápady. Společně mapujeme posun vnímání pojmu biodiverzita a promůšlíme, proč tomu tak je, na základě čeho se vjem změnil – která aktivita či tvrzení během programu změnu způsobily, kdo všechno to postřehl nebo chápe stejně a proč.

Cíl :

Zmapování nabytých vědomostí žáků, jejich posunu ve znalosti termínu „biodiverzita“, popřípadě představ. Ukotvení nových souvislostí. Odbourání strachu z chybování.

Klíčové kompetence:

kompetence k učení – propojení toho, co už žák slyšel, s něčím novým, cizí slovo a odvození si jeho významu z toho, co zažil; komunikační kompetence – prezentace svého názoru, naslouchání ostatním, brainstorming a společná diskuze; kompetence občanské – ekologické souvislosti, environmentální problémy

Pomůcky:

velký papír, barevné fixy

Reflexe programu

Záměr:

dokončit procesy mezi dětmi započaté během programu; získat zpětnou vazbu na program

Vhodný prostor:

klidné místo, kde se všichni usadí a vidí na lektora či lektorku

Časová náročnost:

10 minut

Činnost:

ptáme se dětí:

- Která část vašeho těla dnes nejvíc pracovala? Proč?
- Jakou máte nyní náladu? Jaký zvuk by ji vyjadřoval?
- Jaké činnosti se vám líbily? Proč?
- Kdo se dnes něčeho bál nebo lekl? Co by se už nemělo opakovat?

Cíl:

Kognitivní - formulují své názory nahlas, každý nápad se počítá a je vyslechnut. Propojí své znalosti, uvědomí si vzájemné vztahy; komunikační dovednosti - vyjadřování a naslouchání ostatním; práce s informacemi - zpracování informací, prezentace informací - formulace svých myšlenek, doplňování se navzájem v myšlenkách

poznámky, postřehy, praktické rady

cokoliv, čím se dá vyznačit hřiště

záleží na povrchu plochy: lano či provaz (v nouzi i klacky) jsou vhodné na travnaté povrchy, křídou kreslené čáry na beton či asfalt; je třeba dbát, aby značení bylo bezpečné, aby o něj nešlo zakopnout

ledolamka

hra „na rozehrání“, používáme ji, nejsme-li s kolektivem sžití; [příklady od Meta o.p.s.](#)

pracovní listy:

tiskneme je jednostranně na kancelářský papír, sponkujeme sešíváčkou; jako psací podložky používáme kusy překližky s [kancelářskými klipy na papír](#)

pracovní listy nejsou potřeba při každé činnosti, děti si je odkládají. Je dobré si poznamenat v přípravě, u kterých činnostech je zápis a děti včas vyzvat k nalezení či přenesení listů k dalšímu stanovišti.

psací potřeby

fixy, tužky, pastelky, ...; mezi zápisy si je vybíráme, zabraňujeme tak ztrátám, dohadům, hledání ap.

velký papír

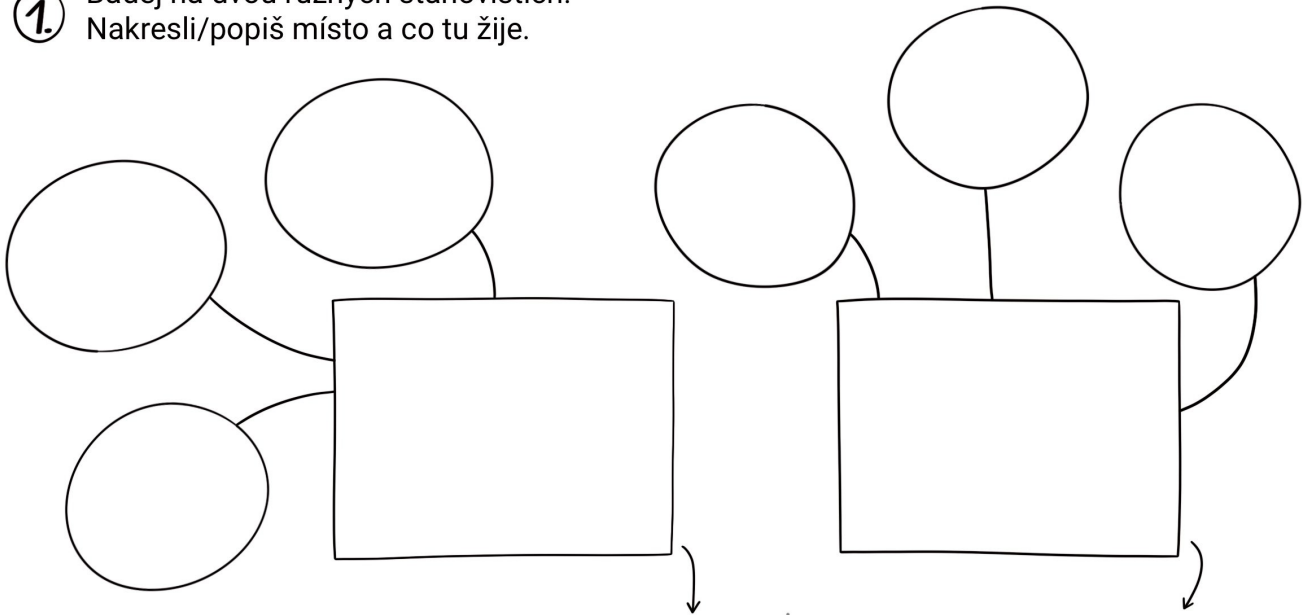
na rozvinutém papíru pracují všechny děti společně, je třeba upravit velikost podle skupiny, pro častější opakované použití je vhodná role „whiteboard“ folie a stíratelné fixy na tabuly

zvon

používáme na svolávání dětí k činnostem po svačině, po pauze nebo při změně stanoviště

BIODIVERZITA

1. Bádej na dvou různých stanovištích.
Nakresli/popíš místo a co tu žije.

Název stanoviště:

Počet nalezených druhů:

Byli tu nějakí živočichové?
Jací?

Mohou tu živočichové
najít potravu? Jakou?

Jak se tu vsakuje voda?

2. Najdi v okolí místa, na kterých lidé jakkoli ovlivnili biodiverzitu.
Nakresli/popíš objevené místo.

Dotted rectangular area for drawing or writing.

3. Jak ovlivňuješ biodiverzitu Ty?

Dotted rectangular area for drawing or writing.

